

Hämeenkosken Joulun avaus on pitäjän yhdistysten toimesta järjestetty vuodesta 2016. Muutama vuosi sitten tapahtumat keskittyivät tänne pitäjän keskustajamaan. Sen ulkopuolisille toimijoille avautui samalla tilaisuus tulla esittelemään toimintaansa Seuralan tiloissa. Lämminhenkinen tunnelma ja yleisön aktiivinen osallistuminen ovat jatkuneet vuodesta toiseen. Tänä vuonna hieman vesisateen saattamana. Tästä johtui, etteivät jouluvalot syttyneet sovittuna ajankohtana. Asia korjataan. Olemme saaneet kuusen useina vuosina lahjoituksena yksityishenkilöiltä. Viime vuotisen kuusen nimi oli Rauhan ja Toivon kuusi. Rauhaa Eurooppaan emme ole vielä saaneet, mutta Toivo ja lisäksi Usko rauhan saamiseksi säilyvät.

Tänä vuonna kuusi tulee kuten usein menneinä vuosina Ilolasta. Sen on lahjoittanut Sakari Hiidenheimo. Koski-seura kiittää tämän vuotista kuusen lahjoittajaa ja kaikkia vuosien varrella kuusilahjoituksia tehneitä. Toivomme tämän tavan jatkuvan myös tulevana vuosina. Kiitoksen ja tunnustuksen ansaitsevat myös kuusen pystyttäjistä ja sen valojen asentajista erityisesti Tuomo ja Sami Nikkari sekä Kari Toivonen, jotka vuodesta toiseen ovat tästä vastanneet.

Koski-seura valitsee jo kahdeksatta kertaa joulukauden avauksen yhteydessä Kunnon Hämeenkoskelaisen. Vaikka ehdokkaita oli useampia, ei Koski-seuran hallituksessa kovin pitkään pohdittu tämän vuotista valintaa. Useina vuosina kunnon hämeenkoskelaisen valinnat ovat enemmän tai vähemmän kiinteästi liittyneet juuri Seuralaan. Näin on tänäkin vuonna. Seuralan tulevaisuuden kannalta tärkeää on sen tilojen monipuolinen käyttö. On ollut ilo huomata, että täällä järjestetään monenlaisia tilaisuuksia, harrastustoimintaa ja tapahtumia. Hollolan kunnan päätös siirtää Hämeenkosken kirjasto rakennuksen yläkertaan oli erittäin onnistunut. Kirjasto osallistuu tänä vuonna tapahtumaan pitämällä ovensa auki myös tänään normaalien aukiolopäivien ulkopuolella. Käykää tutustumassa sen monipuolisiin palveluihin, jos ette vielä sitä ole tehneet.

Viime kesänä Päheet-museot viikolla tapahtui Seuralassa se, mitä useita vuosia oli valmisteltu ja odotettu. Pohjakerroksessa avautui lajissaan Suomen ainoa museo, Suomen Gramofonimuseo. Tämä museo on kolmen yksityishenkilön pitkäaikaisen harrastuksen ja ahkeran työn tulosta. Museon yksi perustajista on hämeenkoskelainen äänentoistolaitteiden keräilyä aktiivisesti harrastava henkilö. Yhdessä saman harrastuksen parissa toimivan ystävänsä Jaso Sasakin ja kolmannen perustajan gramofonitaiteilija Olli Suutelan kanssa hän ryhtyi tähän ainutlaatuiseseen hankkeeseen. Jo useita vuosia sitten hän kumppaneineen vuokrasi tilan Seuralan pohjakerroksesta perustettavaa museota varten.

Tämän tilan monet teistä ehkä muistavat menneinä vuosina toimineena nuorisotilana, jossa oli monipuolista harrastustoimintaa. Tähän tilaan museon perustajat siirsivät itse ja ystäviensä keräämää esineistöä. Kokoelma on karttunut vähitellen ja kunnostettu näytteille asetettavaksi ja laitteet useissa tapauksissa saatu myös toimintakuntoon. Museon kokoelmista löytyy tänään muun muassa Suomen oloissa ja maailmanlaajuisestikin kattava kokoelma 1900-luvun taitteen fonografeista, torvigramofoneista ja akustisista tallenteista aina 1920-30 lukujen akustisen äänentoiston huippumalleihin. Sieltä löytyy sähköisesti äänitettyjä tallenteita sekä varhaisia sähköisiä 78-nopeuksisia levysoittimia. Mukana on eri valmistajien laitteita esimerkiksi gramfonibuumin huokeita jokamiehen laukkogrammareita.

On myös ylellisiä ja kalliita yksittäisiä käsityönä tehtyjä laitteita. Harvinaista kokoelmaa täydentävät Äänitoiston ja Suomen Yleisradion vanhat levykaivertimet sekä pikalevyt. Suomen Gramofonimuseo tekee myös yhteistyötä Suomen Äänitearkiston kanssa keräämällä ja tallentamalla suomalaista kulttuurihistoriaa savikiekkoja.

Hämmästyttävää on se miten tällainen ainutlaatuinen kokoelma on pystytty keräämään ja sijoittamaan kiinnostavalla ja tyylikkäällä tavalla nykyiseen tilaansa. Monet teistä jo tunnistivatkin, kuka on vuoden 2024 Kunnon Hämeenkoskelaiseksi valittu henkilö. Hän on kotoisin hyvin eteläisestä osasta Hämeenkoskea Mieholan kylästä.

Hän on Ville Löyttyniemi. Kutsunkin Villen vastaanottamaan tämän huomionsoituksen. Ensin kuitenkin muutama sana Villestä ennen huomionsoituksia. Ville kertoo musiikin klassisesta raskaaseen kuuluneen elämäänsä aina. Hän on kokenut musiikin esittämisen lahjansa hieman vaatimattomiksi ja tutustunut musiikkiin tallennetun äänen kautta. Noin 15 vuoden ajan hän on tutustunut erilaisiin sähköisiin äänen tallennuslaitteisiin. Siitä harrastus on laajentunut erilaisten musiikkilaitteiden keräämiseen kokoelmaksi. Tämän hetkinen tulos harrastuksen laajenemisesta on nähtävissä tänään Suomen Gramofonimuseossa, jonka esineistöstä merkittävä osa on Villen kiinnostuksen ja ahkeran työn tulosta.

Hämmästyttävää on, että tämä kaikki on tapahtunut päivittäisen yrittäjätyön ja kiireisen arjen lomassa. Lajissaan ainoan museon, Suomen Gramofonimuseon perustaminen Hämeenkoskelle on Koski-seuran mielestä merkkitapahtuma. Edellinen museo Hämeenkoskella perustettiin 66 vuotta sitten, kun nykyinen Hämeenkosken kotiseutumuseo 1958 vihittiin käyttöön. Tämän voi sanoa mitenkään väheksymättä muuta museotoimintaharrastusta, jota vuosien varrella pitäjässä on ollut yksityisten kotimuseoiden ja kokoelmien sekä traktorimuseo- ja uittomuseohankkeiden aikaansaamiseksi. Onnittelten Villeä ja hänen kumppaneitaan myös museon erinomaisesta sijaintivalinnasta, joka tuo lisää näkyvyyttä Kosken Seuralalle ja koko pitäjälle.

Museossa vierailu tarjoaa ainutlaatuisen kokemuksen tutustua musiikin toistamiseen soveltuvien laitteiden ohella myös äänen tallennuksen kehitykseen ja sen ajan musiikkihistoriaan. Noin tunnin kestävä kierros ääninäytteineen Villen opastuksella on mieltä kiehtova lumoava ja monille muistoja herättävä kokemus. Suosittelen sitä kaikille. Jollette tänään ehdi tai mahdu mukaan, niin tehkää se jossakin teille sopivana ajankohtana, kun museo on avoinna. Tiedossa on täydellinen vastine kohtuulliselle sisäänpääsymaksulle, joka tarvitaan yksityisin varoin ylläpidettävän museon käyttökustannusten kattamiseksi edes pieneltä osin. Suomen Gramofonimuseo on avoinna tänään kello 20 asti. Kiitokset ja onnittelut Villelle Koski-seuran puolesta.